

ras vistelseort är känd, efter deras tillgångars afträädande till konkurs befinna sig i så utblottad belägenhet, att någon utsigt till utbekommande af större eller mindre del af Riksbankens fordringar hos dem icke förefinnes, samt att å ett af förenämnda lån borgensskriften befunnits falsk, har Utskottet ansett sig böra hos Riksdagen tillstyrka,

att ofvanomförmälda fordringar å tillhopa 6,883 kronor 41 öre måtte få ur Riksbankens räkenskaper afskrifvas.

Stockholm den 21 Mars 1881.

På Utskottets vägnar:

J. J. Ekman.

N:o 11.

Ank. till Riksd. Kansli den 21 Mars 1881, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om inrättande af en s. k. jordbruksbank i sammanhang med Riksbanken för tillhandahållande af lån till nyodlingar.

Under anförande hurusom orsaken dertill, att de i alla trakter af vårt land förefintliga odlingslägenheter icke blefve med större kraft och i större utsträckning bearbetade, vore, synnerligast hvad den mindre jordbrukaren beträffade, att söka i bristen på dertill erforderligt förskottskapital, har uti en inom Andra Kam-maren väckt och till Banko-Utskottet hänvisad motion, N:o 49, Herr *P. G. Sandberg* i syfte att, till såväl allmän som enskild bättnad, befordra nyodlingsarbetet

inom landet, föreslagit, "det Riksdagen måtte anslå medel till inrättande af en jordbruksbank i sammanhang med Riksbanken i ändamål att lemna lån för nyodlingars verkställande".

För att komma i åtnjutande af dylikt lån borde, enligt motionärens förslag, af vederbörande kommunalnämnd gilladt och underskrifvet kostnadsförslag å den nyodling, för hvilkens utförande lån åstundades, upprättas, och lånesökanden derjemte aflemna en till vederhäftigheten styrkt, af tvenne personer ingången borgen, hvilken skulle innefatta ej blott säkerhetslöfte om lånets inbetalande å föreskrifven tid, utan äfven att det med lånet afsedda nyodlingsarbetet blefve ordentligen verkställt, deröfver kommunalnämnden skulle hafva öfverinseende; hvarförutom motionären uttryckt den mening, att lånebeloppet, som icke skulle få öfverstiga 1,000 eller understiga 200 kronor, borde, för att bereda åsyftadt gagn, lemnas på fem år sålunda, att förskottsränta erlades för ett år i sender de två första åren, hvarefter en tredjedel jemte förskottsränta å återstoden borde inbetalas under hvarje af de tre sista åren.

Med instämmande deruti, att bristande tillgång å erforderligt förskottskapital tvifvelsutan ofta och mångenstädes hämmande inverkar på nyodlingsarbetens utförande inom landet, kan Utskottet dock icke understödja det af motionären förberedande af tillgångar i omförmälda hänseende afgifna förslag, såsom enligt Utskottets uppfattning hvarken nyttigt, behöfligt eller till det åsyftade målet ledande. Förslaget synes Utskottet icke vara nyttigt i så måtto, att derigenom skulle ytterligare befordras utlåning af medel mot endast namnsäkerhet. Icke heller kan Utskottet finna behöfligt, att för tillgodoseende af ifrågavarande jemförelsevis obetydliga lånerörelse inrätta någon särskild bankanstalt, enär redan befintliga kreditinrättningar inom landet torde kunna för detta ändamål fullt tillräckligt betjena ifrågavarande lånesökande. Förslaget är icke heller ändamålsenligt dels derföre att dessa lån för att bereda det gagn och fylla det mål, som med dem afses, böra vara ställda på vida längre återbetalningstid än motionären ansett erforderligt, dels ock derföre att den i motionen föreslagna kontrollen mot lånemisbruk icke skäligen lärer kunna kommunalmyndigheterna såsom sådana åläggas. Under alla förhållanden anser Utskottet en slik utlåning icke böra genom Riksbanken åvägabringas vare sig — hvilket af motionen icke tydliggen framgår — motionären afsett att de för lånerörelsens bedrivande erforderliga medlen skulle tagas af Riksbankens egna fonder eller genom särskildt anslag af Riksdagen ställas till Riksbankens förfogande. I förra fallet får Utskottet fästa uppmärksamheten derå, att det icke lärer kunna anses för en bank med Riksbankens, ställning och åligganden lämpligt hvarken att för vissa ändamål afsätta särskilda tillgångar eller att för lång tid binda utlånade medel i läntagares händer och i det senare liksom äfven i det förra fallet anföra, att det synes Utskottet

vara för Riksbanken främmande att vid sidan af Riksbankens öfriga rörelse ombesörja en utlåning af förevarande art.

Med afseende härå och då åtskilliga bland de inom rikets alla delar befintliga sparbanker äfvensom bland de särskilda länens hushållningssällskap tillhandahålla lån för sådana lånesökande, som motionen omfattar, och derförutom lemna lånen på vida längre återbetalningstider än motionären i sitt förslag ifrågasatt, föränlåtes Utskottet att lika med bankofullmäktige, som blifvit i ämnet hörde, tillstyrka,

att motionen icke må till någon Riksdagens åtgärd för-
anleda.

Stockholm den 21 Mars 1881.

På Utskottets vägnar:

J. J. Ekman.